

ASPECTE ALE UTILIZĂRII NEGAȚIEI ÎN COMENTARIILE METALINGVISTICE DIN *ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI. MUNTENIA ȘI DOBROGEA VI*

FRANCO R. CONSTANTIN

INTRODUCERE

Lucrarea de față tratează din punct de vedere cognitiv structurile sintactice negative din comentariile metalingvistice în a căror componență intră marcatorul de negație *nu*. Obiectivele articolului sunt de a evidenția două „fenomene ilocuționare” exprimate de negație (*respingere* și *non-existență*) și de a discuta aplicabilitatea conceptului QUD (*Question Under Discussion* = [chestiunea supusă discuției]) la nivelul comentariilor anchetatorilor. În articolul de față ne propunem să prezentăm: I modul de funcționare al construcțiilor negative din comentariile metalingvistice; II răspândirea din punct de vedere geolingvistic a construcțiilor negative în Muntenia și Dobrogea.

Corpusul de texte a fost excerptat din *ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI. MUNTENIA ȘI DOBROGEA VI*, Teofil Teaha, Nicolae Saramandu, Bogdan Marinescu, Editura Academiei Române, ed. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, București, 2020.

I. MODUL DE FUNCȚIONARE AL CONSTRUCȚIILOR NEGATIVE DIN COMENTARIILE METALINGVISTICE

1. *Respingere* în comentariile informatorilor

Ancheta dialectală este o formă de comunicare dirijată (Dumistrăcel, Hreapcă, Bîrleanu 1997: 46) și este cel mai răspândit procedeu de culegere a faptelor de limbă, care se folosește în elaborarea atlaselor lingvistice. Scopul acestui tip de limbaj este o *afacere*, în cadrul căreia participanții acționează pentru obținerea de informații (Vântu 1991: 115). Comentariile metalingvistice aparțin atât anchetatorilor, cât și informatorilor. În ceea ce privește comentariile anchetatorilor, acestea sunt utilizate în anchetele dialectale pe teren pentru a obține forme și termeni specifici graiului anchetat. Comentariile informatorilor reprezintă răspunsurile la întrebările sau cerințele adresate de către anchetator, prin care se ajunge sau nu la o clarificare asupra chestiunii anchetate.

FD, XXXIX, București, 2020, p. 37–46

În ambele tipuri de comentarii sunt prezente structuri negative ce conțin marcatorul negativ *nu*. Din punct de vedere semantic *nu* este un concept abstract (nu există o reprezentare prototipică la nivel cognitiv pentru acest concept). În urma unor experimente psiholingvistice (MacDonald & Just 1989: 633–642) s-a emis ipoteza conform căreia cuvintele negative afectează nivelul de activare al reprezentărilor mentale ale conceptelor, ceea ce generează o dificultate în cadrul procesului de comprehensiune. Această dificultate se materializează prin efecte de întârziere survenite în cadrul unor sarcini logice de stabilire a valorii de adevăr a propozițiilor negative, fie în raport cu o imagine (Kaup, Yaxley, Madden, Zwaan & Lüdtke 2007: 976–990), fie în raport cu evidențe general valabile despre lume (McKinstry, Dale & Spivey 2008: 22–24). Când într-un text sau într-o conversație se întâlnește un marcator negativ, la nivel mental au loc diferite procese pentru înțelegerea propoziției¹. Conceptele abstracte sunt structurate sistematic prin intermediul unor domenii conceptuale care își au originea în experiența comportamentală a vorbitorului cu lumea înconjurătoare și sunt reprezentate mental prin intermediul unor situații mai concrete (Evans & Green 2006).

Pentru a pune în evidență subiectul tratat în articol, din comentariile informatorilor au fost selectate acelea care au structura de tipul [la + noi + **nu** + verb reflexiv], [**nu** + verb (III, pl.) + la noi], [noi + **nu** + verb (III, sg.)], după cum urmează:

- (1) *la noi nu să zice îl văzúí*, 103 (I. C. Brătianu, Tulcea)
- (2) *la noi nu să spúne că fusésí, că văzúşí*, 103 (Roseți)
- (3) *nu [se zice] aşhí tuşít*, 201
- (4) *nu pręaobişnuím*, 196 (Băneasa)
- (5) *la noi nu să zice luáj*, 337 (I. C. Brătianu-Tulcea, Niculițel, Turcoaia)
- (6) *noi nu spúnem pã bojeręşte*, 420 (Luncavița, Niculițel)
- (7) *aici la noi s-a țivilizat lumea, nu zice pićere, zice pićoare*”, 1967 (Dridu-Ialomita, Sohatu, Turcoaia, Topologu)
- (8) *noi nu vorvím cu fuséjo*, 837., 1956 (Grindu)
- (9) *[D] ținúí nu je la noi, la olténíje*, 838+: (Miloșești), 345
- (10) *[D] ținúí nu uobijnuuím la noi, am ținút*, 871–875, 876+: *[se spune] pîn alti reğıúní*, 345

¹ Menționăm două procese generale: la nivelul primului proces se produce reprezentarea intensiunii propoziției care are la bază regulile semanticii compoziționale, iar la nivelul celui de-al doilea proces, se realizează extensiunea – modelul mental al situației, prin folosirea reprezentării din primul proces. Subordonate acestor două procese, se regăsesc și alte operații mentale: în *Simulations of Negated Text Information* (Kaup, Yaxley, Madden, Zwaan & Lüdtke, 2007) se propun următoarele două etape: în primă instanță se construiește o simulare mentală a argumentului pozitiv, după care această simulare este respinsă și înlocuită cu una care se află în raport de concordanță cu înțelesul propoziției.

Prin aceste exemple (1)–(10), vorbitorii exprimă un anumit fenomen ilocuționar al negației: cel al **respingerii**, în care referentul (în cazul de față – chestiunea anchetată) există undeva într-un spațiu contextual al evenimentului (alt grai decât cel pe care îl vorbește informatorul), însă este respins. Prin utilizarea pronumelui personal *noi* din (1), (2), (5), (6), (7), (8), (9), (10) vorbitorul mărturisește apartenența la propriul spațiu lingvistic și, ulterior, prin încorporarea negației se exprimă constatarea diferenței dintre termenii specifici graiului său și faptul că termenul care se dorește a fi obținut face parte din altă arie geografică (mai învecinată). Totodată, prin negație, se marchează neidentificarea cu forma care nu există în graiul anchetat, subiectul nu percepe formele respective ca fiind proprii graiului pe care îl vorbește (vezi și conceptul de *dialectologie perceptivă* Schmidt). Astfel, în (1), (2), (3), (5), (8), referentului – care este reprezentat de forma verbală supusă discuției – *il văzúj, că fuséşl, aş hí tuşit, lyaĵ*, respectiv *fuséj*, îi este recunoscută existența, dar prin negare (*noi/la noi nu*) nu îi este acceptată ocurența în tipul de grai al subiectului.

În exemplul (4), în urma unei întrebări directe care viza aflarea formei de mai-mult-ca perfect pentru verbul *a tuși*, prin răspunsul *nu prea obișnuim*, formulat la persoana I plural, subiectul recunoaște forma standard *tușisem*, însă nu o regăsește ca fiind specifică pentru graiul din care face parte. Considerând că limba este concepută ca *un moment al unei realități mai complexe* (Marina Ciolac *et alii* 1984: 60), la nivelul exemplului (7), pe lângă constatarea diferenței dialectale – *aici la noi [...] nu zice pićere, zice pićoare*, atitudinea informatorului pune în evidență și un factor de natură socioculturală asociind forma menționată de anchetator – *pićere*, cu o categorie socială identificată ca fiind inferioară lui – *la noi s-a țivilizat lumea [...]*.

2. Non-existența și Question Under Discussion (QUD = [chestiunea supusă discuției]) în comentariile anchetatorilor

Cu privire la comentariile anchetatorilor, acestea au fost împărțite în două categorii, în funcție de intenționalitatea utilizării negației. Din *prima categorie* (18) – (30) fac parte structurile [**nu** + verb (a putea) + verb (a obține) și [**nu** + verb (a se folosi)], care prin însemnătatea lor exprimă categoria semantică de **non-existență** a negației (referentul – termenul care se dorește a fi obținut – nu se manifestă într-un context al evenimentului). Aceste exemple sugerează imposibilitatea informatorului de a obține termenii doriți, din cauza faptului că aceștia nu există în uzul vorbitorilor din graiul anchetat.

- (19) nu s-au putut obține decât pers. 1–3 sg., 138
- (20) Nu au fost obținute răspunsuri pentru persoanele a II-a sg. și pl., 1803
- (21) [*Nu s-au obținut alte forme*], 1958
- (22) Nu s-a obținut decât o singură formă., 1958

- (23) În multe puncte cartografice nu s-au obținut forme de mai-mult-ca-perfect, acestea confundându-se cu cele de perfect compus., 535
- (24) [*Subiectul afirmă că nu se folosesc în sat formele de perf. c. cu participiul în -ără; le-a auzit în alte comune*], 195
- (25) Perf. s. nu e curent în grai., 345
- (26) Nu se folosește, 409
- (27) Celelalte forme nu sunt folosite., 140
- (28) [*Nu cunoaște formele de m. m. c. perf.*], 1958
- (29) Informatorul nu folosește aceste forme., 103
- (30) Cu toate insistențele, nu am putut obține perf. s. deși subiectul îl are în grai., 138

În comentariile metaligvistice de mai sus, negația apare în mod natural în planul contextual al discursului, ca urmare a conceptualizării fenomenului ilocuționar la care face trimitere. Astfel, în exemplele (19) – (30) se regăsesc două tipuri de răspunsuri, în funcție de conținutul cantitativ și calitativ al mesajului conținut: a) răspunsuri care satisfac integral clarificarea subiectului supus discuției (24), (25), (26), (28), (29) și b) răspunsuri care satisfac parțial chestiunea anchetatorului (19), (20), (21), (22), (27). Astfel pentru a), pe de o parte informatorii declară ei înșiși că în vocabularul lor nu se regăsește referentul anchetat – (24) [*Subiectul afirmă că nu se folosesc în sat formele de perf. c. cu participiul în -ără* [...]], iar pe de altă parte, anchetatorul constată în urma discuției că în graiul vorbitorilor nu apar termenii respectivi – (25) *Perf. s. nu e curent în grai.*, 345, (26) *Nu se folosește*, 409, (28) [*Nu cunoaște formele de m. m. c. perf.*], 1958, (29) *Informatorul nu folosește aceste forme.*, 103. În ceea ce privește răspunsurile de la b), acestea sunt parțiale întrucât prin aportul de informațional eliptic, obiectivul anchetei nu este îndeplinit în întregime. În exemplul (19), în urma unei întrebări indirecte pentru aflarea formelor de perfect simplu, persoanele 1-6 pentru verbul *a plânge*, anchetatorul nu reușește să obțină într-o anumită zonă (675), decât formele pentru persoanele 1–3 singular, cu mențiunea că pentru celelate trei persoane de plural, subiectul apelează la formele de imperfect.

2.1. *Question Under Discussion* = [chestiunea supusă discuției]

Al doilea tip de comentarii (32) – (36) cuprinde o serie de întrebări adresate informatorilor. Majoritatea întrebărilor în interiorul cărora este încorporat și marcatorul negativ *nu* sunt fraze ce conțin o propoziție circumstanțială de timp, introdusă prin adverbul de timp „când”, cu structura [când + **nu** + verb] + [pronume invariabil interogativ + verb] + ... (32) – (36), însă apar și alte tipuri de structuri: propoziție circumstanțială condițională, introdusă prin conjuncția *dacă*, de tipul: [dacă + **nu** + ...] + [atunci + pronume invariabil interogativ].

- (32) *Când nu tac, ce zici că fac?*, 167
- (33) *Când omul nu vorbește, ce zici că face?*, 172
- (34) [*Întrebare indirectă*] *Când iei un pumn de făină de grâu și unul de făină de seară și le pui la un loc și faci așa cu mâna (GEST), de nu se mai cunoaște care-i făina de grâu și care-i cea de seară, ce zici că faci?*, 1859
- (35) [*Întrebare indirectă*] *Când nu-ți mai taie coasa, ce faci cu ea?*, 1092
- (36) [*Întrebare indirectă*] *Dar, când focul nu arde bine, ce zici că faci când suflă în el ca să ardă cu flăcări?*, 370
- (37) [*Întrebare indirectă*] *Când cineva aleargă repede, repede, ca să nu-l prindă altul din urmă, ce zici că face?*
- (38) [*Întrebare indirectă*] *Dacă cineva îți dă un creion și d-ta nu-l ții bine în mână, atunci îl ... ? (GEST)*, 1861

În exemplele menționate mai sus (32) – (37), se regăsește o întrebuintare interesantă a negației, inițiată de anchetatorul care folosește negația ca un declanșator în prima parte a frazei, pentru a-i induce informatorului imaginea mentală reprezentată de termen, urmând ca acesta să reproducă de fapt printr-un răspuns la forma afirmativă, forma care se dorește a fi obținută. În *Negation processing. A dynamic pragmatic account*, YeTian (2014) propune o teorie de analiză a negației care se poate aplica cu succes acestui tip de comentarii. La baza teoriei stă principiul analogiei limbii cu un joc, utilizat frecvent în literatura de specialitate (Lewis, 1979; Roberts, 2012; Ginzburg, 2012), conform căreia participanții interacționează conform unor reguli, pentru a atinge anumite obiective. Această teorie nu implică procesarea propoziției în afara unui context, ci, din contră, consideră contextul explicit ca fiind o parte integrantă în interpretarea propoziției. Analizând negația la un nivel discursiv, autoarea discută despre conceptul de context și cum acesta interacționează cu interpretarea unei aserțiuni negative. Util în analiza noastră, este conceptul de *Question Under Discussion*² („chestiunea supusă discuției”) care se dovedește a fi fundamentul teoriei propuse. Un discurs este structurat funcțional prin mai multe tipuri de relații, printre care și cea de tipul *întrebare/răspuns*, iar QUD face parte din subsetul de elemente care alcătuiesc contextul discursului și indică direcția în care este orientat discursul. Totodată, QUD asigură coerența discursului și reprezintă sursa relevanței. Esențial este că negația funcționează ca un declanșator care atrage după sine presuposiția semantică necesară pentru adaptarea/actualizarea contextului. QUD se poate asemăna cu argumentul pozitiv al unei propoziții în sensul în care ambele au în

² QUD este un instrument de analiză devenit din ce în ce mai popular în lingvistică și în filosofia limbajului. Acest concept a fost propus pentru prima dată de von Stutterheim & Klein (1989) și van Kuppevelt (1995) și aduce o explicație asupra modului în care o propoziție este încadrată în context.

comun valoare pozitivă. Pentru o propoziție ca cea din (32), QUD va fi *tac?*, iar argumentul pozitiv, *tac*. Restul structurii relative – *ce zici că faci?* din construcția interogativă, poate reprezenta o realuare a QUD sau într-o altă formă care să-l ajute pe înfomator în răspuns, totul raportat la situația contextuală.

De vreme ce QUD are rolul de a asigura coerența și relevanța, prin aportul de noi informații care actualizează contextul, atunci un efect similar poate fi observat și în cazul structurii relative din întrebare: *ce zici că faci?* nu este decât un auxiliar contextual metalingvistic cu rolul de a clarifica chestiunea supusă discuției, mai exact de a provoca vorbitorul să precizeze forma așteptată de anchetator. Același model de analiza poate funcționa și pentru celelalte exemple de comentarii. De exemplu, în (34) [*Întrebare indirectă*] *Când nu-ți mai taie coasa, ce faci cu ea?*, 1092, QUD declanșat de prezența negației este argumentul pozitiv la forma interogativă – *Îți mai taie coasa?*, iar *ce faci cu ea?* rămâne structura ce completează semantic contextul plauzibil și va declanșa noutatea informațională descriptivă = (*rema*)³.

În continuare, pe baza informațiilor menționate anterior, propunem un model simplu de analiză, care să cuprindă următoarele repere:

suportul lingvistic – discursul în care este cuprinsă negația;

suportul contextual – domeniul negației/structura sintactică în care este încorporată negația;

QUDnegat – chestiunea supusă discuției, argumentul pozitiv al propoziției negative, la forma afirmativă;

rema – informația nouă;

referentul – termenul lingvistic anchetat.

- (32) **Suportul lingvistic:** *Când nu tac, ce zici că faci?*
Suportul contextual: *când nu tac [...]*
Argumentul pozitiv: *tac*
QUD negat: *nu tac?*
Rema: *ce zici că faci?*
Referentul: *vorbesc*
- (33) **Suportul lingvistic:** *Când omul nu vorbește, ce zici că face?*
Suportul contextual : *Când omul nu vorbește [...]*
Argumentul pozitiv: *omul vorbește*
QUD negat: *omul nu vorbește*
Rema: *ce zici că face?*
Referentul: *tace*

³ În cadrul organizării discursive, noțiunea de *remă* – termen pus în discuție pentru prima oară de către Henri Weil, în jurul secolului al XIX-lea – face trimitere la informația nouă dintr-o propoziție, în comparație cu *tema* care reprezintă informația deja cunoscută.

- (34) **Supportul lingvistic:** [*Întrebare indirectă*] Când iei un pumn de făină de grâu și unul de făină de secară și le pui la un loc și faci așa cu mâna (GEST), de nu se mai cunoaște care-i făina de grâu și care-i cea de secară, ce zici că faci?
Supportul contextual: Când [...] nu se mai cunoaște care-i făina de grâu și care-i cea de secară [...]
Argumentul pozitiv: se cunoaște care-i făina de grâu și care-i cea de secară
QUD negat: nu se cunoaște care-i făina de grâu și care-i cea de secară
Rema: le pui la un loc și faci așa cu mâna (GEST) ce zici că faci?
Referentul: amestec
- (35) **Supportul lingvistic:** [*Întrebare indirectă*] Când nu-ți mai taie coasa, ce faci cu ea?
Supportul contextual: Când nu-ți mai taie coasa [...]
Argumentul pozitiv: îți taie coasa
QUD negat: nu îți taie coasa
Rema: ce faci cu ea?
Referentul: bat
- (36) **Supportul lingvistic:** [*Întrebare indirectă*] Dar, când focul nu arde bine, ce zici că faci când sufli în el ca să ardă cu flăcări?
Supportul contextual: [*Întrebare indirectă*] [...] când focul nu arde bine [...]
Argumentul pozitiv: focul arde
QUD negat: focul nu arde
Rema: ce zici că faci când sufli în el ca să ardă cu flăcări?
Referentul: ațâț
- (37) **Supportul lingvistic:** [*Întrebare indirectă*] Când cineva aleargă repede, repede, ca să nu-l prindă altul din urmă, ce zici că face?
Supportul contextual: [*Întrebare indirectă*] ca să nu-l prindă altul din urmă [...]
Argumentul pozitiv: îl prinde din urmă
QUD negat: nu îl prinde din urmă
Rema: Când cineva aleargă repede, repede [...] ce zici că face?
Referentul: fug
- (38) **Supportul lingvistic:** [*Întrebare indirectă*] Dacă cineva îți dă un creion și d-ta nu-l ții bine în mână, atunci îl ... ? (GEST)
Supportul contextual: [...] și d-ta nu-l ții bine în mână [...]
Argumentul pozitiv: d-ta-l ții
QUD negat: d-ta nu-l ții
Rema: Dacă cineva îți dă un creion [...] atunci îl ... ? (GEST)
Referentul: scapi

II. RĂSPÂNDIREA DIN PUNCT DE VEDERE GEOLINGVISTIC A CONSTRUCȚIILOR NEGATIVE ÎN MUNTENIA ȘI DOBROGEA

Deși comentariile din ALRRMD VI sunt provocate⁴, acestea au și un caracter spontan, în sensul în care asistăm la exprimarea experienței personale a subiectului (Faiciuc 1985: 43). Reprezentative pentru acest tip de comentarii sunt aprecierile generale însoțite de exemple ale termenilor care fac deosebirea dintre graiul anchetat și graiurile învecinate (Faiciuc 1985: 44). Astfel, prin completările informatorilor menționate fie înainte, fie după exprimarea negației se realizează și o localizare a diferențelor prin încadrarea termenului anchetat în graiul din care face parte (10). Aceste localizări depind de fondul de cunoștințe lingvistice ale subiecților și sunt indicate în mod voluntar, mai degrabă cu intenția de a aduce clarificări asupra termenului anchetat, decât pentru a-l delimita geografic. Astfel, se întâlnesc situații în care sunt menționate și regiunile corespunzătoare formei chestionate ca în (9) [...] *la olténîje* și situații ca în (10) [...] [*se spune*] *pîn dlti ređi unî* când se face simpla trimitere la o zonă distinctă fără alte precizări de localizare.

De asemenea, consultând ALRRMD VI, în urma anchetei dialectale se poate delimita o arie geografică în care vorbitorii aderă mai mult sau mai puțin la o anumită formă gramaticală. De exemplu, analizând chestiunile anchetarilor care fac trimitere la aflarea formelor verbale de perfect simplu (1), (2), (5), (8), (9), (10) se observă următorul fapt de limbă: perfectul simplu apare cu precădere în regiunea de vest a Munteniei, la graniță cu Oltenia, apoi către centru regiunii frecvența este redusă, iar în Dobrogea asistăm la o absență totală utilizării perfectului simplu, unde vorbitorii afirmă absența formei verbale și o localizează în zona de origine.

CONCLUZIE

Cu toate că adesea există o tendință de adaptare a limbajului între anchetator și informator, care se manifestă prin selectarea unui sistem lingvistic comun (limba standard), acest fapt nu se petrece și în situația exemplilor selectate în acest articol. Subiectul nu abandonează obișnuințele sale lingvistice, așadar faptele de limbă rămân intacte.

În urma scurtei analize de mai sus, putem ajunge la următoarea concluzie: „fenomen ilocuționar” de respingere a negației este ilustrată la nivelul comentariilor informatorilor și este specifică pentru intenția subiecților de a exclude anumite structuri gramaticale care nu caracterizează perimetrul lor lingvistic; cât privește „fenomen ilocuționar” de non-existență, aceasta apare în

⁴ Spre deosebire de comentariile spontane care presupun o discuție liberă, cele provocate sunt lansate și dirijate de către anchetator. Pentru o descriere în amănunt vezi Faiciuc (1985: 43–51).

comentariile anchetatorilor și nu exprimă altceva decât absența și neputința de a găsi fenomenul care face obiectul cercetării în cauză.

În ciuda caracterului semantic negativ, conceptul de negație poate avea și utilizări ce conduc la obținerea unor afirmații *pozitive*. Deși prin negație se exprimă de obicei non-existența sau respingerea, pusă strategic într-un context plauzibil, aceasta acționează ca un declanșator și are rolul de a stârni interesul interlocutorul în dialog, făcându-l să contribuie la înțelegerea și clarificarea mesajului prin aportul informațional nou.

BIBLIOGRAFIE

- ALRRMD VI = *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Muntenia și Dobrogea VI*, de Teofil Teaha, Nicolae Saramandu, Bogdan Marinescu, București, Editura Academiei Române, ed. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, București, 2020.
- Coțiu/Marinescu 1973 = Mihai Coțiu, Bogdan Marinescu, *Factori ai modificărilor în mesaj implicați într-o anchetă dialectală*, în „Fonetică și dialectologie”, VIII, p. 141–152.
- Dumistrăcel/Hreapcă/Birleanu 1997 = Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă, Birleanu Ion Horia, *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, București, Editura Academiei Române.
- Evans/Green 2006 = Vyvyan Evans, Melanie Green, *Cognitive Linguistics: An Introduction.*, Edinburgh, Edinburgh University Pres.
- Faiciuc 1985 = Ioan Faiciuc, *Comentarii ale informatorilor privind variația dialectală. Note pe baza NALR–Banat*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară” (ALIL). A. Lingvistică, XXX, p. 43–51.
- Glenberg/Kaschak 2002 = Arthur Glenberg, Michael Kaschak, *Grounding language in action*. “Psychonomic Bulletin Review”, 9, p. 558–565.
- Kaup/Yaxley/Modden/Zwaan/Lüdtke 2007 = Barbara Kaup, Richard H. Yaxley, Carol J. Modden, Rolf A. Zwaan, Jana Lüdtke, *Experient al Simulations of Negated Text Information*, “The Quartely Journal of Experimental Psychology”, 60, p. 976–990.
- Kuppevelt 1995 = Jan van Kuppevelt, *Discourse Structure, topicality and questioning*, “Journal of Linguistics”, 31(1), p. 109–147.
- Lewis 1979 = David Lewis, *Scorekeeping in a language game*, “Journal of Philosophical Logic”, 8(1), 339–359.
- MacDonald/Just 1989 = Maryellen Coles Mac Donald, Marcel Just *Changes in activation level swith negation*, “Journal of Experimental Psychology Learning Memory and Cognition”, 15, p. 633–642.
- McKinstry/Dale/Spivey 2008 = Chris McKinstry, Rick Dole, Michael J. Spivey, *Action Dynamics Reveal Parallel Competition im Decision Making*, “Psychological science”, 19(1), p. 22–24.
- Roberts 2012 = Craige Roberts, *Information structure in discourse: Towards an integrated formal theory of pragmatics*. “Semantics and Pragmatics”, 5(6), 1–69.
- Stutterheim/Klein 1989 = Christiane Stutterheim, Wolfgang Klein, *Referential Movement in Descriptive and Narrative Discourse*, “North–Holland Linguistics Series: Linguistic Variation”, 54, p. 39–76.

- Tian/Breheeny/Ferguson 2006 = Ye Tian, Richard Breheeny, Heather Ferguson, *Why we simulate negated information: A dynamic pragmatic account*, "Quarterly journal of experimental psychology", 63, p. 2305–2312.
- Tanenhaus/Carol/Bever 1976 = Michael Tanenhaus, John Millar Carroll, Thomas Bever, *Sentence–Picture Verification Models Theories of Sentence Comprehension: A critique Carpenter and Just*, "Psychological Review", 83, p. 310–317.
- Vântu 1991 = Ileana Vântu, *Strategia întrebare – răspuns într-o anchetă dialectală*, în „Fonetică și dialectologie”, X, p. 115–120.
- Ciolac/Chioreanu/Magda/Tiugan 1984 = Marina Ciolac, Margareta Chioreanu, Manuela Manu Magda, Marilena Tiugan, *Dialectologie urbană și sociolingvistică în Tratat de dialectologie românească*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, p. 59–82.

**ASPECTS DE L'UTILISATION DE LA NÉGATION
DANS LES COMMENTAIRES MÉTALINGUISTIQUES
DE *ATLAS LINGUISTIQUE ROUMAIN PAR RÉGIONS*.
*MUNTENIA ET DOBROGEA VI***

Résumé

Cet article porte sur la négation. Nous nous proposons d'analyser du point de vue cognitif, les commentaires métalinguistiques qui contiennent la marque de la négation nu. Le but principal est de mettre en évidence deux catégories sémantiques exprimées par la négation (1) la non-existence (2) le rejet et de construire un cadre théorique du concept QUD en relation avec les commentaires analysés. Le second objectif est de proposer un cadre d'analyse pour montrer l'applicabilité de la théorie QUD.

Universitatea din București – Școala Doctorală Litere
str. Edgar Quinet 5–7
francesco.constantin@yahoo.com